

Vad spelar Ryssland för roll?

En studie om Rysslands roll i det syriska inbördeskriget från
mars år 2011

Abstract

This essay examines especially Russia's role in the civil war in Syria that started on 15 March year 2011. My question is: *What is Russia's role, in relation to other external actors in the international system, in the civil war in Syria that began in March 2011?* External actors' political views, their cooperation with Russia and their interests in Syria have also been processed in this paper. My goal is also, besides Russia role in Syria, to examine Russia's relationship with other external actors that may have affected Russia's political behavior generally.

The method I have used is secondary analysis. An open approach was used when I have practiced my textual analysis. This means that the investigation is controlled by the contents of the texts rather than my own thoughts.

I have used all kinds of textual material that I think have been appropriate for my problem area. My secondary material consists of reports and scientific studies such as newspapers, articles, journals, reports, research organizations online and books.

Russia has proven to have *an economic role* in Syria and *a power-political role* in the international system. Russia has an economic role because of the arms trade between Syria. Russia has a power-political role because it is for example most important to understand Russia's motives and goals in the Security Council, in a political cooperation for a resolution of the conflict in Syria.

Keywords: War, democratization, realism, external actors, Russia, economic perspective, power-political perspective

Word count: 9231

Innehållsförteckning

1	Introduktion	1
1.1	Problemformulering	2
1.1.1	<i>Syfte och mål</i>	2
1.1.2	<i>Frågeställning</i>	2
1.2	Ämnesvalsmotivering och avgränsning	2
1.3	Bakgrund	3
1.4	Disposition	4
2	Material & metod	6
3	Teori	7
3.1	Realism	7
3.2	Diskussion av centrala begrepp	8
3.2.1	<i>Säkerhetsdilemmat</i>	8
3.2.2	<i>Maktbalans</i>	9
3.2.3	<i>Polaritet</i>	9
3.3	Krig och demokratisering	10
3.4	Diskussion av centrala begrepp	11
3.4.1	<i>Demokratisering</i>	11
3.4.2	<i>Relativ deprivation</i>	13
3.4.3	<i>Möjlighetsstrukturer</i>	13
4	Analys	14
4.1	Rysslands relation till Syrien	14
4.2	Ryssland och externa aktörer	16
4.3	Analys av centrala begrepp	18
4.3.1	<i>Realism</i>	18
4.3.2	<i>Krig och demokratisering</i>	19

5 Diskussion	22
5.1 Forskningsproblemet.....	22
5.1.1 <i>Frågeställning</i>	22
5.1.2 <i>Varför maktpolitisk roll?</i>	23
5.1.3 <i>Varför ekonomisk roll?</i>	24
5.2 Teoretiska begrepp.....	24
5.3 Metod och material.....	25
5.4 Framtida forskning.....	25
6 Referenser	27

1 Introduktion

Det som händer i Syrien idag är unikt eftersom det handlar om en akut intern konflikt utifrån en bred pågående process i Mellanöstern och Nordafrika som kallas för den *arabiska våren*. Omvärlden grälar om det som pågår i Syrien utifrån olika perspektiv på hur man ser och uppfattar den globala ordningen, den folkliga suveräniteten, mänskliga rättigheter, användandet av våld och ansvaret att använda våld snarare än att låta en konflikt själv lösa sig (Trenin 2013, s.2). Externa aktörers politiska åsikter, deras samarbete med Ryssland och deras intressen i Syrien har format den rysk-syriska politiken som har förändrats över tid.

Ryssland har under lång tid alltid haft en bra relation med Syrien. Sedan 1960-talet till de tidiga åren av 1990-talet har Moskva hållit nära kvasi-allians relationer med huvudstaden Damaskus. Under den tiden styrdes Syrien av presidenten Hafez al-Assad som är fadern till Bashar al-Assad fram till år 2000 då Hafez al-Assad dog och sonen tog över makten. År 1980 skrev Ryssland och Syrien på ett avtal som handlade om att man skulle samråda ifall hot mot freden visade sig och för att kunna samarbeta militärt (Trenin 2013, s.3). Syrien är en av Rysslands största handelspartners och om den syriska regimen skulle falla så skulle Rysslands vapenhandel med landet falla i diket. Det är tack vare Ryssland som Syrien har lyckats med att arbeta upp en stark militär stat. Under åren 2007 och 2011 stod Ryssland för 72 procent av Syriens vapenimport. I januari år 2012 skrev den syriska regeringen på ett avtal där 550 miljoner dollar skulle gå åt ryska stridsplan (Newsmill). I december 2011 avtalade Ryssland med Syrien om att sälja 36 nya stridsflygplan (Sydsvenskan 2012).

Det påstås att kriget i Syrien har varit ett bra tillfälle för den ryska flottan att bevisa sin existens. Fartyg från alla ryska flottor monterades i östra medelhavet i januari år 2013 för att göra sina största marina övningar sedan Sovjetunionens fall år 1991. Målet med dessa övningar var Rysslands taktik att leverera för omvärlden att den ryska flottan var tillbaka igen efter 20 års frånvarande (Trenin 2013, s.6).

Det främsta motivet bakom protesterna från den syriska befolkningen gentemot den syriska regeringen som började den 15 mars år 2011 berodde på några barn som hade fängslats och torterats för att de hade skrivit meningar på väggar mot den syriska regimen. Tanken om frihet för den syriska befolkningen hade sin grund i den här händelsen. Det var ingen slump att den syriska befolkningen ville starta en revolution. I Syrien har man en lång historia av kränkningar av mänskliga rättigheter, tortyr och fängslanden av civilbefolkningen (Dagens Nyheter 2013), ända sedan före detta presidenten Hafez al-Assads styre

från 1970-talet. Sedan revolutionens början i mars år 2011 har det ekonomiska och sociala läget i Syrien försämrats kraftigt och särskilt i de områden där den syriska armén befinner sig (Utrikesdepartementet 2011, s.1). Det är beräknat att uppemot 90 000 människor kan ha mist livet i Syrien sedan kriget bröt ut. Minst 600 000 människor har tvingats fly landet och upp emot två miljoner har förflyttat sig till andra områden i Syrien(Sveriges Television 2013).

Resultatet i min studie är präglad av ett ekonomiskt perspektiv och ett maktpolitiskt perspektiv . Det har visat sig att Ryssland har en ekonomisk roll i kriget i Syrien och en maktpolitisk roll i det internationella systemet.

1.1 Problemformulering

1.1.1 Syfte och mål

Syftet med min uppsats är att undersöka vad Ryssland har för roll i kriget i Syrien som började den 15 mars år 2011. Mitt mål är även att undersöka Rysslands förhållande till externa aktörer som kan ha påverkat Rysslands politiska agerande under kriget i Syrien.

1.1.2 Frågeställning

Baserat på mitt syfte lyder min frågeställning följaktligen:

Vad har Ryssland för roll, i förhållande till andra externa aktörer i det internationella systemet, i inbördeskriget i Syrien som började i mars år 2011?

1.2 Ämnesvalsmotivering och avgränsning

Anledningen till att jag valde att studera just Syrien av alla länder i Mellanöstern som genomgått revolutioner under namnet den *arabiska våren* är för att inbördeskriget i Syrien fortfarande pågår och är aktuellt. Jag har avgränsat mig till att studera Rysslands roll i kriget i Syrien. Men Rysslands förhållande till andra

externa aktörer studeras också. För att Rysslands roll i Syrien kan förstås bättre utifrån förhållandet till externa aktörer i det internationella systemet.

Jag är medveten om att Rysslands relation till Syrien kan ha en annan innebörd rent tidsmässigt, än det som jag har kommit fram till i min studie. Om man skulle börja idag och forska en tid framåt kanske man skulle fått ett annat resultat. Jag har avgränsat mig till att studera främst tidsperioden 2011-2012. Eftersom jag hittade lite material om år 2013. Men många av tidningsartiklarna till exempel skrevs eller uppdaterades under år 2013.

1.3 Bakgrund

Kränkningar av mänskliga rättigheter kommer alltid att finnas så länge landet Syrien förblir en diktatur. Sedan protesterna mot den syriska regimen som började den 15 mars år 2011 har läget för de mänskliga rättigheterna försämrats ännu mer i landet. En reform inleddes som svar på protestaktionerna och de internationella påtryckningarna och innebar bland annat att undantagslagarna från år 1963 avskaffades, säkerhetsdomstolen togs bort, rätten till att demonstrera korrigerades och nya medielagar och partilagar skapades. Då det finns begränsningar av rätten till föreningsfrihet är det svårt och ibland olagligt för rättighetsorganisationer att finnas i landet. De som motsätter sig den syriska regimen kontrolleras och får inte resa, hotas och döms till fleråriga fängelsestraff (Utrikesdepartementet 2011, s.1).

Den syriska staten är en republikansk och en diktatorisk stat. Den som representerar makten är presidenten Basar al-Asaad. Sedan år 2000 styr han efter sin fader Hafez-al Assad. Den syriska presidenten kan få styra i sju år och måste vara muslim enligt den syriska regeringen. Befolkningen i Syrien kan bara rösta på den presidentkandidat som utsetts av parlamentet. Den syriska presidenten Bashar al-Assad har den största makten i landet tillsammans med olika lojala partier gentemot det politiska systemet i landet. Nationella progressiva fronten, Baathpartiet och oberoende partiet är de mest framträdande partierna i Syrien. Det hålls allmänna val för medborgarna vart fjärde år och trots det har de inte möjlighet att rösta bort systemet. Det senaste presidentvalet hölls den 27 maj år 2007. Enligt officiella uppgifter röstade 97,6 procent av väljarna för presidenten Bashar al-Assad. Valdeltagandet uppges officiellt ha varit 95,8 procent. Under valet år 2007 vann partiet Nationella progressiva fronten 169 mandat, Baathpartiet 134 mandat och oberoende partiet 81 mandat. I det senaste valet från år 2012 vann partiet Nationella progressiva fronten en majoritet av platserna i parlamentet. Endast 51 procent av den syriska befolkningen röstade i parlamentsvalet år 2012 (Landguiden). Med den nya konstitutionen skapades en ny lag om att presidenten skulle få sitta längre, i två sjuåriga mandatperioder istället för en sjuårig period som förr. Den syriska presidenten Bashar al- Assad sitter nu i sin andra mandatperiod som löper ut år 2014 (Göteborgs Posten 2012). Från det senaste valet år 2012 sägs det att den nya konstitutionen som valdes var mer till fördel för presidenten och inte för befolkningen. Presidenten Bashar al- Assad lovade att

inom tre månader ordna allmänna val efter parlamentsvalet. Detta trodde oppositionen i Syrien inte på med tanke på våldet som fortsätter än idag i landet (Dagens Nyheter 2012).

Tillsammans med stormakterna Ryssland och Kina gick den syriska presidenten Bashar al-Asaad med på FN:s fredsplan som före detta FN-chefen Kofi Annan presenterade under år 2012. Fredsplanen är ett viktigt första steg för att få stopp på våldet i Syrien, att utsatta människor i landet får hjälp och att det skapas utrymme för en politisk dialog utifrån med Syrien. Fredsplanen går ut på att regeringen och de oppositionella i Syrien slutar att använda våld och att regimen drar sig tillbaka från områden där de oppositionella finns, samt att regimen och de oppositionella grupperna förhandlar med varandra (Sveriges Television 2012). Med fredsplanen är målet även att regeringen i Syrien tillåter hjälpporganisationer att få tillträde till landet så att de kan hjälpa utsatta människor i landet med mat och medicin (Sveriges Television 2012). Trots att fredsplanen accepterades av den syriska presidenten Bashar al-Asaad har den inte fullföljts i praktiken. Våldet fortsatte att pågå och till och med ökade i landet (FN-förbundet 2012).

En ny fredsplan håller på att göras med hjälp av FN just nu, med samma princip som förr om att våldet ska stoppas och att regimen ska dra sig tillbaka. Det nya med fredsplanen är att en senat ska inrättas och som ska ansvara för övervakning av en maktväxling. Det är planerat att övergångsparlamentet ska få 140 medlemmar där 102 personer ska vara folkvalda av FN och 38 personer ska vara valda av regimen, oppositionsgrupper och religiösa institutioner (Sveriges Television 2013).

1.4 Disposition

I det första kapitlet, som jag valt att kalla inledning, behandlas mitt syfte och min frågeställning, min ämnesvalsmotivering och de avgränsningar jag har gjort. En bakgrund om det politiska systemet i Syrien och dess förändring presenteras. FN:s fredsplan presenteras. Slutligen kommer dispositionen av uppsatsen.

I det andra kapitlet presenteras min valda metod som är sekundäranalys och min tillämpning av den. Det bearbetade materialet presenteras och motiveras.

I det tredje kapitlet berörs den teoretiska delen. Jag presenterar i första hand teorier inom realism som berör internationell politik. Teoridelen innehåller även demokratiseringsteorier och teorier om krig. Här operationaliseras mina valda begrepp med.

I det fjärde kapitlet genomförs själva analysen. Rysslands relation till Syrien och Ryssland och andra externa aktörer diskuteras först. Sedan presenteras centrala begrepp och huruvida begreppen kan förklara eller inte förklara

Rysslands roll i Syrien. Tillexempel begrepp som maktbalans, relativ deprivation och säkerhetsdilemmat.

I det femte kapitlet som jag valt att kalla diskussion besvaras frågeställningen och svaret motiveras. Metod och material och teoretiska begrepp diskuteras. Sedan ges förslag på framtida forskning.

2 Material och metod

Den metod som jag använder mig av genom att studera teorier för att besvara mitt problem är *sekundäranalys*. Det innebär att jag analyserar redan befintliga analyser. Genom min valda metod analyserar jag mitt material utifrån teoretiska begrepp som diskuteras i teoriavsnittet.

Kvalitativ metod används inom alla samhällsvetenskapliga och humanistiska ämnesområden. Det generella av kvalitativa metoder är att de inte är kvantitativa såsom intervjuer, deltagande observation och fältstudier. Med *kvalitet* menas att en forskare vill undersöka vilka *kvaliteter* eller *egenskaper* ett visst fenomen har. Kunskapen om kvaliteterna eller egenskaperna hjälper till att förstå fenomenet (Bjereld m.fl. 2009, s.119).

Ett öppet förhållningssätt har använts när jag har genomfört min textanalys, det innebär att undersökningen styrs av innehållet i texterna snarare än mina egna tankar (Esaiasson m.fl. 2005, s.240). Jag har använt mig av all sorts textmaterial som jag tycker har varit lämpligt för mitt problemområde. Jag har studerat texterna mycket noga för att kunna reflektera över de och för att kunna förstå innehållet i dem. Jag har valt ett brett material, alltså använt flera olika källor för att besvara min frågeställning. Fördelen med att välja brett är att jag minskar risken för att missa något viktigt. Nackdelen är att jag ökar risken för att min undersökning bekräftar mina egna fördomar (Esaiasson m.fl. 2005, s.243).

Mitt sekundärmaterial består av utredningar och vetenskapliga undersökningar såsom tidningsartiklar, journaler, en rapport, forskningsorganisationer på nätet och böcker. När det gäller tidningsartiklarna så har jag bland annat använt artiklar från Sydsvenskan, Dagens Nyheter, Göteborgs Posten, Sveriges television och Newsmill. Andra internetkällor som jag har använt mig av är Landguiden, Human Rights Watch, Förenta nationerna (FN) och en rapport från Utrikesdepartementets hemsida om mänskliga rättigheter i Syrien. Jag har använt journaler från en kurslitteraturlista på kursen ARAH23 som handlar om demokrati och mänskliga rättigheter i Mellanöstern. Den forskningsorganisationen på nätet som jag har använt heter Carnegie och har sitt säte i Moskva, och är världens första globala forskningsorganisation. Carnegie etablerades som en del av Carnegie Endowment for International Peace från Washington DC och har säten i Bryssel, Beirut och Beijing (Trenin 2013). Teoridelen i min uppsats är hämtat främst utifrån böcker om internationell politik och krig. Böckerna som har använts i min uppsats är *Metodpraktikan, Varför vetenskap? Internationella relationer, Om krig och freden introduktion till freds- och konfliktstudier, Revolution and World Politics* och *Revolution and War*.

3 Teori

I den här delen diskuterar jag krig, demokrati och realism. Jag har valt att lyfta fram de här begreppen för att det pågår ett krig i Syrien, för att det syriska folket vill demokratiseras och för att realism berör internationell politik och maktpolitiska faktorer. Allt det här kan hjälpa mig att analysera Rysslands roll i Syrien i förhållande till andra externa aktörer.

3.1 Realism

Realismen vill förklara varför internationell politik inte förändras eller hittills inte har förändrats över tid. Till skillnad från internationell politik har nationell politik och internationell ekonomi kontinuerligt förändrats över tid i takt med demokratisering, industrialisering och liberalisering. I kontrast till detta har internationell politik bestått av krig, konflikt och misstänksamhet. Realismens största svaghet ligger i just det här paradoxala förhållandet. Därför tar man inte alls hänsyn till varken kultur, ekonomi eller ideologi inom realismen för att kunna förstå varför verkligheten ter sig som den gör inom nationell och internationell politik (Gustavsson-Tallberg 2006, s.35). Modern realism utvecklades under 1930-talet, och särskilt efter andra världskriget, i följd med vad som uppfattades som internationell rätt, moral och internationella organisationer (Gustavsson-Tallberg 2006, s.35-36). Realisterna betonar att internationella relationers innebörd och förståelse alltid har utgått från begreppet *makt* (Gustavsson-Tallberg 2006, s.36).

Realismens ursprung härstammar från klassiska filosofer som Thukydides (ca.460-399 f.Kr.) och Niccolò Machiavelli (1469-1527) (Gustavsson-Tallberg 2006, s.35). Den grekiska historikern Thukydides är känd för sin historia över kriget mellan de grekiska städerna Sparta och Aten. Staters utrikespolitik i hans forskning har begränsade handlingsutrymmen. I sin studie är makt oftast ojämnt fördelad. För att överleva måste man anpassa sig till verkligheten. De starka i ett samhälle gör precis som de vill och de svaga måste acceptera hur verkligheten ter sig. Anledningen till att det uppstod ett krig mellan de grekiska staterna Aten och Sparta förklarar Thukydides bero på att Sparta som var dominant rent

maktmässigt såg Atens militära styrka som ett hot. För att inte förlora sin makt gentemot staden Aten startade Sparta ett förebyggande krig med Aten (Gustavsson-Tallberg 2006, s.36).

Historikern Machiavellis forskning kring internationell politik har sin grund i en statsledares ansvar för sin stat och en statsledares ansvar för sina medborgare i staten. En statsledare, eller prins som Machiavelli kallar det, är att kunna sköta sin stat och försäkra sina medborgare om välbefinnande och säkerhet. En statsledare får inte följa moraliska principer utan bör följa maktpolitiska principer under alla omständigheter. Det viktigaste av de maktpolitiska principerna är att väga sina egna intressen och sin egen makt mot andras intressen och makt. Om en statsledare inte gör så kan denna misslyckas med omhändertagandet av sin stat och sina medborgare (Gustavsson-Tallberg 2006, s.36).

De här olika idéerna som de olika filosoferna forskade om skapade en bild på nytt av hur internationella relationer fungerar för akademiska studier av internationell politik under 1930-talet och framåt. Efter första världskriget inriktade flera forskare sina studier på att förstå orsakerna till krig för att kunna förhindra nya krigsutbrytelser. Utgångspunkten i deras forskning var liberal. Grunden för liberalism är tron på framsteg. Genom samarbete och skapandet av internationella organisationer trodde man det skulle vara möjligt att skapa evig fred (Gustavsson-Tallberg 2006, s.37).

3.2 Diskussion av centrala begrepp

Författaren Tallberg diskuterar i sin bok *Internationella relationer* realismen som presenterar tre centrala begrepp i analysen av den internationella anarkin och i staters motiv att skaffa sig säkerhet. Dessa tre begrepp är säkerhetsdilemmat, maktbalans och polaritet (Gustavsson-Tallberg 2006, s.39).

3.2.1 *Säkerhetsdilemmat*

Ett anarkiskt internationellt system kommer alltid att präglas av militär makt, på det sättet att pålitligheten till andra stater är obefintlig och därför måste varje stat skaffa sig militära resurser för sin egen säkerhet. Det problem som uppkommer i följd med att en stat skaffar sig militära resurser är att tolka vad avsikten är med den militära utrustningen som en stat skaffat sig. Det är omöjligt att veta om en stats avsikt är att skydda sig själv eller att skaffa makt på ett offensivt sätt i förhållande till andra stater. Följden blir att andra stater gör likadant genom att också skaffa sig militära resurser för att kunna bemöta det hot man upplever av andra stater. Resultatet av denna process kallas för *upprustningsspiral*. Det går inte att genom samarbete stater emellan försöka stoppa den här spiralen eftersom staterna inte kan lita på varandra (Gustavsson-Tallberg 2006, s.39). Det är lockande att starta krig istället innan andra stater hinner utveckla sig mer. Det här tillståndet kallar realisterna för *säkerhetsdilemmat*. Varje stats säkerhet leder till

en kollektiv osäkerhet och är ett dilemma eftersom varje stats strävan efter att uppnå säkerhet minskar vartenda annan stats säkerhet. Det finns bara ett sätt att förhindra att detta säkerhetsdilemma leder till krig. Genom att skapa maktbalans mellan stater kan krig undvikas (Gustavsson-Tallberg 2006, s.39-40).

3.2.2 *Maktbalans*

Genom att stater i det internationella systemet skapar maktbalans kan krig undvikas. *Maktbalans* innebär att stater uppfattar att de har lika mycket militära resurser som andra stater, och lika stor möjlighet som andra stater att snabbt skaffa fler resurser. I det här fallet är det kostsamt och för farligt att kriga med andra stater. Därför håller staterna istället uppsikt för varandra kontinuerligt. Maktbalans är mer eller mindre en följd av en naturlig logik och är inte så mycket av en medveten politik. Det naturliga är att de starka staterna förblir ungefär lika starka och de svaga staterna hamnar utanför eller inte spelar någon roll (Gustavsson-Tallberg 2006, s.40). På ett sätt har det varit lättare att upprätthålla maktbalans mellan stater som skaffat sig kärnvapen. Kärnvapenmakter skulle inte föra krig med varandra. Samtidigt blir det i detta fall lättare att identifiera maktbalanser. Beslut om att införa militära interventioner mot statsmakter som inte har kärnvapen blir följderna. Man ska dock inte överskatta kärnvapnets betydelse i krig. Det visade sig att USA och Ryssland som hade kärnvapen blev besegrade av Nordvietnam och Afghanistan som inte ägde några kärnvapen, trots den beräknade maktbalansen hos de svagare staterna (Gustavsson-Tallberg 2006, s.40-41).

3.2.3 *Polaritet*

Det andra begreppet *polaritet* har en väsentlig betydelse för om en viss fred länder emellan kan bevaras eller inte. Stormakterna och deras antal är avgörande för hur den internationella politiken kommer att se ut. Det finns två former av polaritet; bipolaritet och multipolaritet. I ett bipolärt system ingår två stormakter och spänningen mellan dessa två stormakter skulle forma den internationella politiken. Svagare stater skulle ta del av stormakternas strategier för att vinna fördelar från sin stormakt, eller spela ut stormakterna mot varandra om möjligt (Gustavsson-Tallberg 2006, s.41). Enligt realisterna är bipolära internationella system de mest stabila systemen. För att det dels är lätt att bedöma maktbalansen, och dels för att det inte ingår någon tredje part som kan påverka balansen genom att skifta mellan de olika allianserna i det internationella systemet. Multipolära system är mycket vanligare. I dessa system finns det tre eller fler stormakter som antingen balanserar eller krigar mot varandra (Gustavsson-Tallberg 2006, s.42).

3.3 Krig och demokratisering

Jag väljer att diskutera revolution för att det faktiskt är en revolution som pågår i Syrien idag. Man kan ju tolka det hur man vill, men i själva verket rör det sig om både ett krig i form av inbördeskrig och en revolution. Det behöver inte vara såklart så att alla i Syrien eftersträvar demokrati och därför startat en revolution. Men i stort sett vill de flesta invånare uppnå större frihet och makt att uttrycka sig politiskt utan hinder. Här nere förklaras vad revolution betyder och vad krig innebär.

Författaren Fred Halliday beskriver i ett kapitel om krig och revolution på vilket sätt krig och revolution hänger ihop och skiljer sig åt. Krig under en revolution är ett instrument för att uppnå *makt* (Halliday 1999, s.235). Vissa forskare har påpekat att krig och revolutioner liknar varandra rent processmässigt. Behaviouralistens tolkning av revolution är *inbördeskrig* och den marxistiska tolkningen av revolution är klasskrig (Halliday 1999, s.236). En *revolution* grundas på en instabil konflikt mellan en politisk rörelse och en stat där båda utgör samma befolkning och territorium. I revolutioner är de två olika parterna inte överens på grund av de varierande ideologiska programmen som består av olika sociala intressen. Slutligen är revolutioner konflikter om strävan efter makt och legitimitet inom stater.

Inget år sedan år 1946 har varit utan väpnad konflikt i världen. Det har pågått cirka 29 väpnade konflikter varje år enligt en forskningsstudie vid Uppsala universitet (Aggestam-Höglund 2012, s.83). Det finns stora skillnader mellan länder och över tid när det gäller när och var väpnade konflikter uppkommer. *Fred* är vanligare än *krig*. Varje år som några stater är inblandade i krig är det fler utomstående länder som upplever fred. Inom konfliktstudier definierar man krig som *storskaligt organiserat våld mellan politiskt organiserade grupper*. I inomstatliga krig är staten en part och en icke-statlig organiserad grupp den andra parten (Aggestam-Höglund 2012, s.84).

För att kunna skilja väpnade konflikter från krig studeras antalet personer som omkommit under krig. Till *väpnade konflikter* räknar man att minst 25 personer ska ha omkommit i ett krig. Till *krig* räknar man att minst 1000 personer ska ha omkommit under striden. *Politisk oförenlighet* är också vanligt förekommande i krig. Forskningen vid Uppsala universitet skiljer mellan krigskonflikter där den politiska oförenligheten handlar om territoriell självständighet eller autonomi. Eller också kan den politiska oförenligheten handla om organiseringen av statsmakten (Aggestam-Höglund 2012, s.84).

3.4 Diskussion av centrala begrepp

De centrala begreppen som uppkommer i litteraturen är demokratisering och olika demokratiseringsvågor som svept över Mellanöstern i historisk tid. Relativ deprivation är ett begrepp som förklarar vilka drivkrafter som finns bakom inbördeskrig. Möjlighetsstrukturer förklarar varför rebellgrupper skapas under krig.

3.4.1 *Demokratisering*

Demokratisering innebär att makten i ett samhälle ändras utefter nya principer. Gamla grupper i samhället förlorar sin makt och nya grupper konkurrerar om att få ökat inflytande. Ett land som vill utvecklas i demokratisk riktning karaktäriseras oftast av svaga institutioner och ett svagt civilsamhälle. Medierna i det samhället försöker uppnå större press- och yttrandefrihet. Resultatet blir att politiker försöker skaffa sig stöd genom existerande konfliktgrupper i samhället, såsom etniska och religiösa motståndsgupper. Eller till och med manipulera fram nya konflikter genom fientliga fälttåg (Aggestam-Höglund 2012, s.87). Under den här processen och innan demokratiska institutioner konsoliderats, finns det stor risk att grupper som tillhör den nya eliten och gamla eliter utmanar staten med våld (Aggestam-Höglund 2012, s.87-88).

När man tar de politiska friheterna från människor blir dessa människor aggressiva och mer benägna till att använda våld (Aggestam-Höglund 2012, s.86). Även fast människor i auktoritära stater har viljan att använda våld och vapen så har de inte lika stor möjlighet till att organisera sig. Följden blir att staten bemöter deras vilja med våld.

Det är lägre risk för länder som har demokratiska politiska system att råka ut för krig än för länder med icke-demokratiska system enligt teorin om den demokratiska freden (Aggestam-Höglund 2012, s.86).

I sin journal *The Fourth Wave: Revolution and Democratization in the Arab Middle East* beskriver författaren Muhamad Olimat demokratiseringsvågor som svept över världen i historisk tid och i modern tid i Mellanöstern och hur omvärldens reaktioner varit på dessa demokratiseringsvågor. Den första demokratiseringsvågen under andra världskriget omvandlade Tyskland, Italien och Japan till demokratier. Den andra demokratiseringsvågen under de tidiga åren av 1970-talet omvandlade även Portugal, Spanien och flera andra länder till demokratier. Den tredje demokratiseringsvågen ledde i samband med Sovjetunionens upplösning och berlinmurens fall till flera länders omvandling till demokratiska stater i östra och västra Europa. Det arabiska folket firade med resten av världen det plågsamma kalla krigets slut och samtidigt avundades tyskarnas framgång i att ha enat sitt land. Arabvärlden ville gärna vara en del av den tredje demokratiseringsvågen och hoppades få stöd av västvärlden. Resultatet

blev att arabländerna istället motsatte sig förändring och all sorts demokrati och istället tog fasta på sin statsmakt ännu mer (Olimat 2011, s. 1).

Algeriet var under den här tiden för arabvärlden ett exempel på ett land som genomgått en demokratisk process. Algeriets president på den tiden, Ben Jaded, tillät allmänna val och lämnade sin post. För första gången genomfördes valen med stor öppenhet och frihet. När det visade sig att muslimerna i landet fick flest röster tog militären över makten. Därefter startades ett inbördeskrig där över 200,000 människor miste livet. Externt stöd var då inte tillgängligt eftersom en allians mellan de som styrde i landet och utländska intressen förstärkte statens roll och försvagade det framväxande civilsamhället i Mellanöstern. Mer än i någon annan del av världen tog den här verkligheten vara på militärdiktaturer och auktoritära styren i regionen Mellanöstern (Olimat 2011, s. 1).

Västvärlden, och särskilt Frankrike och Storbritannien, har varit det största hindret för demokratiseringar i arabvärlden då man aldrig visat stöd för detta. I Mellanöstern har västvärlden tagit ställning genom ett felaktigt antagande, att västländernas intressen bäst tillgodoses i samarbete med auktoritära stater och inte demokratiska stater. Ett annat antagande från västerländskt håll är att araber och muslimer är inkapabla att skapa demokratiska regeringar eftersom deras politiska kultur är oförenlig med moderna former av demokrati (Olimat 2011, s. 1-2).

Det finns två olika tankeskolor som dominerar när det gäller synen på demokratisering i arabvärlden: den exceptionella diskursen och kompatibilitetsdiskursen. Den exceptionella diskursen förklarar att Mellanöstern är immun mot demokrati på grund av den muslimska politiska kulturen som finns i arabländerna och som inte matchar universella demokratiska värderingar. Statsvetaren Samuel P. Huntington (1927) var en av anhängarna bakom den exceptionella diskursen. Hans Clash of Civilization var grunden i forskningen om regionen Mellanöstern, särskilt på 1990-talet dominerade denna diskurs. Kompatibilitetsdiskursen förklarar tvärtom att islam och politisk kultur i arabvärlden inte är mindre förenliga med demokrati än andra religioner och kulturer (Olimat 2011, s. 2).

Efter terroristattacken den 11 september år 2001 ställde sig den före detta amerikanska presidenten Bush och hans anhängare mot begreppet demokratisk exceptionalism. Demokratisering i arabvärlden förespråkades starkt istället. Bushadministrationen trodde på demokratisering som det bästa sättet för stabilitet och samhörighet och det bästa medlet för att bekämpa terrorism. President Bush uttryckte det så här: "Are the people of the Middle East somehow beyond the reach of liberty? Are millions of men and women and children condemned by history or culture to live in despotism? Are they alone never to know freedom, and never even to have a choice in the matter? I, for one, do not believe it. I believe every person has the ability and the right to be free. ...More than half of all Muslims in the World live in freedom under democratically constituted governments. They succeed in democratic societies, not in spite of their faith, but because of it. A religion that demands individual moral accountability, and encourages the encounter of the individual with God is fully compatible with the rights and responsibilities of self-government" (Olimat 2011, s.2). Här förklarar den amerikanska presidenten Bush tydligt varför just arabiska länder som vill

demokratiseras har möjlighet att göra det. Alla fördomar om att religionen Islam skulle vara ett hinder sopas bort i detta citat. Bush nämner dessutom att mer än hälften av alla muslimer i världen lever i demokratiska politiska system. De lyckas leva i sådana system på grund av sin tro.

3.4.2 *Relativ deprivation*

Relativ deprivation innebär att en grupp människor inte upplever att de äger tillgångar som överensstämmer med vad de har rätt till, i jämförelse med andra grupper, individer eller över tid. Det är dessa orättvisor som är de främsta drivkrafterna bakom inbördeskrig (Aggestam-Höglund 2012, s. 89).

3.4.3 *Möjlighetsstrukturer*

Vissa forskare anser att *möjlighetsstrukturer* är viktigare än *incitamentsstrukturer* för att förstå variationer i konfliktrisk. Fattiga människor som är utan jobb och utbildning ansluter sig gärna till en rebellrörelse då detta kan leda till en förbättrad ekonomisk situation. Fattigdom skapar också svaga stater som har mindre möjlighet att krossa ett uppror jämfört med stater i ekonomiskt utvecklade samhällen.

De inkomster som konflikter genererar kan vara en viktig förklaring till varför krig uppkommer och fortsätter. Inkomster från illegal handel med naturresurser, kidnappningar med lösesummor, smuggling av droger är exempel på ekonomiska processer som i skymundan av en aktuell konflikt kan skapa stora inkomster åt personer som är inblandade i de ekonomiska processerna (Aggestam-Höglund 2012, s.90). Krig uppstår således i samband med ekonomiska möjlighetsstrukturer som gör deltagandet i en rebellgrupp lönsam. Girighet snarare än orättvisor är därför den drivkraften som avgör varför vissa rebellgrupper mobiliserar framgångsrikt och andra inte (Aggestam-Höglund 2012, s.90-91).

4 Analys

I den här delen beskriver jag vad Ryssland har för relation till Syrien. Sedan vad Ryssland har för förhållande till andra externa aktörer. Det är viktigt att belysa det här eftersom det är avgörande för uppsatsens problemområde som berör både Ryssland och externa aktörer. I samband med det här framgår det vad de externa aktörerna har för relation till Syrien. Jag analyserar mina operationaliserade begrepp i förra avsnittet. Jag påvisar huruvida begreppen från den teoretiska diskussionen kan förklara eller inte förklara Rysslands roll i Syrien i förhållande till andra externa aktörer.

4.1 Rysslands relation till Syrien

År 1980 skrev Ryssland och Syrien på ett avtal som handlade om att man skulle samråda ifall hot mot freden visade sig och för att kunna samarbeta militärt (Trenin 2013, s.3). Under åren 2007 och 2011 stod Ryssland för 72 procent av Syriens vapenimport. I januari år 2012 skrev den syriska regeringen på ett avtal där 550 miljoner dollar skulle gå åt ryska stridsplan (Newsmill). Att Ryssland rent ekonomiskt kan gå med förlust ifall den syriska regeringen skulle avgå är ett faktum med tanke på vapenhandeln mellan länderna. Man vill därför från ryskt håll helst undvika det (Trenin 2013, s.8).

Man uppfattade den syriska regimen som vänlig och en avlägsen auktoritär regim som utmanades av en grupp demonstranter. Syrien var ett annat exempel på ett land som lider av socialpolitiska problem som de i Egypten och i Tunisien. Vidare anser Ryssland att den syriska regeringen suttit för länge vid makten och varit korrupt. Samtidigt som den syriska regeringen bortsett från att förändra sitt system för ett folk som eftersträvar demokrati och öppenhet. Att den syriska regeringen agerade som den gjorde tycker Ryssland har varit farligt och istället borde den ha gett efter lite för oppositionen i Syrien, men samtidigt tagit fasta på sin regering (Trenin 2013, s. 8).

Rysslands relation till Syrien kan förklaras ytterligare av inbördeskriget som startade i Syrien år 1982 då den syriska regeringen krossade ett uppror i staden Homs och tog 20,000 människors liv. Trots det brutala som hände kunde Ryssland inte komma med invändningar. Den syriska presidenten Bashar al-Assad var och är än idag rysslands mest säkra insats i regionen Mellanöstern (Trenin 2013, s.4).

Ryssland har tagit frågan om användandet av kemiska vapen i Syrien seriöst. Påståendet om hot om att en kemisk attack i Syrien kanske skulle kunna bryta ut tycker ryssarna kan vara ett skäl till att USA-ledd militär ingriper i Syrien. Ryssarna ställer sig på den syriska regeringens sida som då förklarar varför kemiska vapen finns. Det finns kemiska vapen i landet för att avskräcka yttre ingripanden i Syrien. Det främsta hotet är enligt Ryssland snarare spridningen av de kemiska vapnen ifall den syriska regeringen skulle förlora kontrollen över dem (Trenin 2013, s.9), om den syriska regeringen avsattes.

Olika stater gör olika bedömningar kring vad som är viktiga politiska frågor i säkerhetsrådet. Ryssland till exempel lägger mindre vikt på politiska frågor som handlar om internationell fred och säkerhet. Detta kan vara ett skäl för ryssarna att visa att man inte vill ta ställning och varken skydda det syriska folket eller regimen som kämpar mot varandra (Trenin 2013, s.4). När det gäller att skydda så stödjer Ryssland mänskliga rättigheter och att principen om mänskliga rättigheter kan göra en militär intervention av FN eller av dess medlemsstater nödvändig. Det innebär inte, hursomhelst, att den militära interventionen ska stödja någon opposition gentemot en regim eller på något sätt ändra någon regim, utan bara skydda civilbefolkningen. Detta kan tydligt förklaras av rysslands utrikesminister Sergey Lavrov som i säkerhetsrådet uttryckte: ”Vi förhandlar inte om regimskifte och säkerhetsrådet behandlar inte revolutioner” (Trenin 2013, s.4).

Ryssland har avvisat före detta politiker i Syrien som länge varit utanför själva Syrien och som inte har några större band till landet. Ryssarna har mer visat sitt stöd för de moderata sekulära motståndarna av regimen inom landet. Man har visat sitt stöd för det nationella samordningsorganet för demokratisk förändring med anhängare som var villiga att kommunicera med de syriska myndigheterna. Vidare uppfattar Ryssland de radikala grupperna från fria syriska armén, som vill störta den syriska presidenten Bashar al-Assad och hans regim, som ett hot. Det finns fler islamister än demokrater i de radikala grupperna från fria syriska armén. Ryssland har ingen positiv syn på de oppositionella i Syrien. Ryssarna anklagar de oppositionella grupperna för att ligga bakom organiserandet av inbördeskonflikten i Syrien. Det är inte den syriska regeringen som ligger bakom som västländerna påstår. Man tror även att oppositionen försöker skapa konflikter mellan Syrien och Turkiet genom att föra striden till den turkiska gränsen (Trenin 2013, s.9).

Enligt Ryssland skulle ett snabbt regimskifte i Syrien bara vara möjligt ifall ett ingripande utifrån gjordes (Trenin 2013, s.8).

4.2 Ryssland och externa aktörer

Olika aspekter som har berört Rysslands relation till Syrien och roll i Syrien såsom den internationella ordningen, externa aktörers åsikter och ryska inrikespolitiska frågor, har format den rysk-syriska politiken som har förändrats över tid i takt med dessa aspekters utveckling (Trenin 2013, s.6). Ryssland varit medlem inom säkerhetsrådet sedan år 1946. Det finns totalt 15 medlemsländer inom säkerhetsrådet och fem av dessa länder är permanenta medlemmar som har större makt än övriga medlemsländer. De fem länderna är Ryssland, Kina, Frankrike, USA och Storbritannien. De här länderna kan när som helst var för sig stoppa ett beslut inom säkerhetsrådet och de har vetorätt (FN- förbundet 2013), de kan blockera varandras politik och rösta bort ett beslut. Tillsammans med USA kan Ryssland få ett slut på kriget i Syrien med tanke på den makt som Ryssland har internationellt och den makt den har över USA i säkerhetsrådet. Kina är också en stormakt i säkerhetsrådet och motsätter sig inte själv västländernas politik så länge landets egna intressen inte påverkas. Ryssland och Kina går ihop kring frågor som USA och Europa har motsatt sig och på det sättet utmärker sig länderna tydligt för att vara en rysk-kinesisk opposition mot USA och Europa (Trenin 2013, s.2). Man kan säga att USA och Västvärlden är en pakt för sig och Ryssland och Kina en annan i säkerhetsrådet.

Svårigheten med att hantera inbördeskonflikten i Syrien på global nivå beror dels på att Ryssland motsätter sig västvärlden och arabvärlden. USA och dess allierade länder kan inte längre lösa konflikten på egen hand. Ett samarbete länder emellan på både regional och global nivå krävs för en framgångsrik konfliktlösning i Syrien. För att kunna uppnå ett effektivt samarbete på ett internationellt plan krävs det att inblandade parter tydligt förstår sina motiv och mål, och speciellt viktigt är det att förstå rysslands motiv och mål (Trenin 2013, s.2).

Ryssland har skilda uppfattningar på olika arabländers politik om Syrien. Visst välkomnade man Egyptens förslag på att låta Iran, Saudiarabien och Turkiet gå ihop för Syriens konfliktlösning. Men man håller ändå den egyptiska presidenten Mohammed Morsi på sin lista av terroristiska organisationer då han tillhör muslimska brödraskapet. Ryssland är inte glad över sitt förlorade inflytande i arabvärlden och över de anti Rysslandkänslorna där, men har trots det inte velat ändra ställning gentemot Syrien. Man har försökt att kontrollera spänningarna mellan Saudiarabiens huvudstad Riyadh och staden Doha genom att ha nått ut till Arabförbundet och Gulfländernas samarbetsråd. Samtidigt har Ryssland hållit kontakt med Syriens alla grannländer inklusive Jordanien, Libanon och Iran. Västvärldens relation med Ryssland sägs vara mycket sämre så här års än mellan Ryssland och Syrien. Rysslands påstående om att vara opartisk i förhållande till Syrien är skrottretande för västvärlden som anklagar ryssarna för att vara medskyldiga till tiotusentals människors död i Syrien. Samtidigt anses Ryssland vara ett allierat land till både Iran och Syrien (Trenin 2013, s.7).

Ryssland uppfattning av varför Israel har ställt sig mot den syriska presidenten Bashar Al- Assad och hans regim är för att israelerna är oroliga över det kärnprogram som Iran planerar. Ryssland är empatisk och förstående till israelernas handlingar. Israel och Ryssland delar samma intressen när det gäller bland annat synen på terrorism och jihad som man ser som sina fiender. Ryssland och Israel anser att revolutionerna som svepte över Mellanöstern och Nordafrika är präglade av religionen islam och inte av demokrati. Ryssland uppfattar de islamiska regimerna Egypten, Tunisien och Libyen som till stöd för oppositionen i Syrien. Vidare anser ryssarna att Saudiarabien och Qatar levererar sin islamiska radikalism till olika arabiska länder som ett sätt att överleva (Trenin 2013, s.7).

Liberala grupper i Ryssland är inte så glada för landets investeringar i Syrien. Dessa grupper anklagar sitt land för att ha förstört den ryska relationen mellan de oljerikelanderna Saudiarabien och Qatar om samarbetet kring politiska frågor om olja och gas som är mycket nödvändiga för Ryssland(Trenin 2013, s.8). Ryssland håller en stark utrikespolitik för att de är rika på olja och gas. Landets utrikespolitik styrs av att man lever upp till sitt nationella intresse som består av export av olja och gas. Det har visat sig att Ryssland är på väg att förlora mark i Centralasien och framförallt till Kina som bygger upp transitvägar som inte tvunget måste sträcka sig över rysk mark. Det här oroar Ryssland. Vad som mer oroar Ryssland är landet Iran. Om den syriska regeringen skulle falla så skulle det finnas större risk för ett krig att startas i Iran av de som stödjer ett krig med Iran. Ryssland ser Iran som ett hot mot sitt ekonomiska intresse kring olja. Med det stora oljefältet Kashagan som hittats i Kazakstan letas nu efter en väg ut till världsmarknaden. Man fruktar att nyupptäckten kommer att hanteras av Iran och att Iran då börjar bli mer västvänligt och börjar sälja den oljan till Europa. Att Ryssland skulle förlora sin exporthandel i både Asien och Europa blir det värsta för ett land som nästan helt är beroende av sin exporthandel kring både olja, gas och vapen (Newsmill).

Iraks premiärminister Nuri al-Maliki har påstått för tidningen Asharq al-Awsat i en intervju att Turkiet är orsaken till det syriska kriget genom sitt politiska spel om att få kontrollera Syrien, Irak och Egypten (Rysslands röst 2013).

Kinas relation till Syrien är inte lika självklar som Rysslands. I Kina har man inte gjort mycket för att skapa bra relationer till Syrien då man inte har några större intressen i landet. Kina tycker att det är olämpligt att överbelasta sina diplomatiska förbindelser med västvärlden bara för att skapa en konflikt i ett land som Syrien där man inte alls förstod sig på eller ville förstå sig på vad som händer där. Kina avstod från att ingå en offentlig debatt med Europa om händelseförloppet i Syrien. USA och Europa accepterade detta lugnt och tog tag i kritiken mot Ryssland själva. Kinas intresse i Mellanöstern är riktad på energiförsörjning och därför har uppmärksamheten från Kina lagts på Saudiarabiens och andra Gulfländers politik istället då det finns ett intresse i de här länderna (Trenin 2013, s.8). Ryssland och Kina i säkerhetsrådet tog ett beslut under hösten 2011 genom att uppmana de oppositionella i Syrien och den syriska regeringen om att sluta strida och istället börja kommunicera med varandra. Genom en vapenvila skulle den syriska presidenten Bashar al-Assad och hans

regering kunna ställas på rätt plats. Men västländerna och de oppositionella i Syrien gick inte med på detta. Västländerna föreslog att man kunde gå med på ett sådant beslut ifall ansvar bara lades på den syriska regeringen om att dra sig tillbaka från olika städer. Förslaget nekades mer än en gång av både Kina och Ryssland. Samtidigt blev det tydligt hur maktlös nu Ryssland stod i säkerhetsrådet. För att behålla sin legitimitet skapade man nya politiska frågor i Gulfländerna och på andra håll i världen (Trenin 2013, s.9).

4.3 Analys av centrala begrepp

I den här delen kommer jag att analysera de begrepp som kan förklara eller inte förklara Rysslands roll i Syrien. Först tas begreppen från realismen upp och analyseras. Sedan analyserar jag begrepp från demokratiseringsteorier och teorier om krig som kan förklara situationen i Syrien.

4.3.1 Realism

Den grekiska historikern Thukydides forskning visar att stater utrikespolitik har begränsade handlingsutrymmen. Makten är ojämnt fördelad i denna stat. De starka i samhället gör som de vill och de svaga måste acceptera verkligheten för att överleva (Gustavsson-Tallberg 2006, s.36). Är det inte så här förhållandet är för befolkningen i Syrien? De starka här skulle jag tolka som den syriska regeringen. De svaga är civilbefolkningen som måste acceptera att det finns en statsmakt, och de som styr i den.

Machiavellis forskning säger att en statsledare ansvarar för sin stat och sina medborgare. En statsledare ska följa maktpolitiska principer och inte moraliska principer. I enlighet med de maktpolitiska principerna är det viktigaste att väga sina egna intressen och sin egen makt mot andras intressen och makt. Gör en statsledare inte på det sättet kan denna misslyckas med omhändertagandet av sin stat och sina medborgare (Gustavsson-Tallberg 2006, s.36). Är det inte så Ryssland agerar? Genom maktpolitiska principer och genom att väga sina egna intressen och makt mot stormakterna i säkerhetsrådets intressen och makt? Jag tror att det förhåller sig så. Ryssland vill inte förlora kontrollen över sina medborgare och stat på grund av sina ekonomiska intressen i Syrien och sina maktpolitiska intressen internationellt.

Ett säkerhetsdilemma har uppstått mellan Ryssland och externa aktörer. Enligt säkerhetsdilemmat består ett internationellt system alltid av militär makt. Pålitligheten till andra stater inom det internationella systemet är därför låg. För att skydda sin egen säkerhet skaffar andra stater också militära maktmedel. Det

går inte att samarbeta med andra stater eftersom ingen kan lita på varandra (Gustavsson-Tallberg 2006, s.39). Iran till exempel anklagades för att ha tillverkat kärnvapen (Trenin 2013, s.7). Ryssland kunde inte lita på Iran. Staters strävan i att säkerställa sig själva leder till en kollektiv osäkerhet. Det är ett dilemma för att Rysslands och Irans försök i att säkra sig själva har minskat andra staters säkerhet. Säkerhetsdilemmat kan inte förklara Rysslands roll i Syrien. Men förklarar Rysslands förhållande till externa aktörer.

Med skapandet av maktbalans förblir de starka staterna, låt säga Ryssland i säkerhetsrådet, ungefär lika starka och svagare stater hamnar utanför eller spelar ingen roll (Gustavsson-Tallberg 2006, s.40). Kina har nämnts flera gånger i litteraturen men framstår som en stormakt som hamnat utanför eller inte spelar någon roll. För att Kina inte har några större intressen i Syrien och inte har velat engagera sig i den syriska konflikten. Ryssland har inte heller velat engagera sig i konflikten i Syrien fastän där finns ekonomiska intressen i landet. Men ändå har ryssarna framstått som mäktiga eftersom deras politiska åsikter väger tungt i säkerhetsrådet (Trenin 2013, s.2). maktbalansbegreppet kan inte förklara Rysslands roll i Syrien. Men kan förklara Rysslands roll på ett internationellt plan. Ryssland förblir ungefär lika stark.

Polaritetsbegreppet diskuterar att stormakterna och deras antal avgör hur den internationella politiken kommer att se ut. Det finns både bipolära system och multipolära system (Gustavsson-Tallberg 2006, s.41). Man kan säga att Ryssland och de andra stormakterna i säkerhetsrådet ingår i ett multipolärt system, eftersom det finns fler än två stormakter i säkerhetsrådet, där man hela tiden försöker balansera sin makt mot varandra. I ett bipolärt system ingår två stormakter där spänningen mellan stormakterna skulle forma den internationella politiken. Svagare stater vinner fördelar av stormakternas strategier eller spelar ut stormakterna mot varandra, om möjligt (Gustavsson-Tallberg 2006, s.41). Kan det vara så att svagare stater i säkerhetsrådet faktiskt försöker spela ut stormakterna mot varandra i ett bipolärt system? Eller om möjligt vinna fördelar av stormakterna? USA och Ryssland har flera gånger nämnts i mitt material. Som om spänningen mellan dessa två stormakter formade den internationella politiken. Därför kan det både vara ett multipolärt system eller ett bipolärt system som det internationella systemet präglas av. Polaritetsbegreppet kan inte förklara Rysslands roll i Syrien. Men förklarar vad det internationella systemet, som Ryssland befinner sig inom, består av.

4.3.2 Krig och demokratisering

Det är ett inomstatligt krig som pågår i Syrien. Inom inomstatliga krig är staten en part och en icke-statlig organiserad grupp en annan part (Aggestam-Höglund 2012, s.84). Staten är den syriska regeringen. Den icke-statliga organiserade gruppen är oppositionen.

Det har förlorats mer än 1000 personer under kriget i Syrien (ca 90,000) därför är det ett krig och inte en väpnad konflikt. I väpnade konflikter ska det ha dött runt minst 25 personer (Aggestam-Höglund 2012, s.84).

Den politiska oförenligheten i Syrien handlar om organiseringen av statsmakten.

Demokratiseringsbegreppet förklarar händelseförloppet i Syrien. Det är ett svagt civilsamhälle och svaga institutioner som Syrien karaktäriseras av idag. Medierna har begränsad makt och kontrolleras ständigt av staten (Utrikesdepartementet 2011, s.7). Mediernas strävan är därför att uppnå större frihet och makt.

Politiker skaffar sig stöd genom etniska och religiösa motståndsgupper. Oppositionsgrupperna i Syrien är ett bra exempel på dessa grupper. Ryssland kallar dessa grupper för Jihad och terroristgrupper såsom Al-Qaeda.

Innan demokratiska institutioner konsoliderats är det stor risk att grupper som tillhör gamla och nya eliten utmanar staten med våld (Aggestam-Höglund 2012, s.87-88). Det är anledningen till varför våld har uppstått mellan till exempel den fria syriska armén som tillhör den nya eliten och staten som är ”den gamla eliten”. Hade Syrien varit en demokratisk stat så hade det varit enklare att hitta fredliga sätt att uttrycka politiskt motstånd. Istället bemöter den syriska regeringen sin befolknings politiska motstånd med våld.

Teorin om den demokratiska freden säger att det finns mindre risk för länder med demokratiska politiska system att drabbas av krig än länder med auktoritära system (Aggestam-Höglund 2012, s.86). Syrien är ju ett bra exempel på att påståendet om den demokratiska freden stämmer.

Inbördeskriget i Algeriet efter kalla krigets slut liknar händelseförloppet i Syrien. Kan det vara så att Rysslands intressen i Syrien har förstärkt den syriska statens roll och försvagat civilsamhället? Externt stöd var inte tillgängligt under kriget i Algeriet då en allians mellan de som styrde i landet och utländska intressen förstärkte statens roll och försvagade civilsamhället (Olimat 2011, s. 1). Har externt stöd inte varit så välkommande i Syrien då den syriska statens roll och makt skulle kunna påverkas?

Relativ deprivation betyder att en grupp människor inte upplever att de har tillgångar som stämmer med vad de har rätt till (Aggestam-Höglund 2012, s. 89). Den här sortens orättvisor är den främsta drivkraften bakom uppror. Befolkningen i Syrien har nog inte heller upplevt de rättigheter som gäller de i sitt land (Utrikesdepartementet 2011, s.2). Därför kan detta vara ett bra skäl för befolkningen att protestera för att visa att man inte accepterar den verkligheten som man lever i. Detta är också anledningen till varför ett inbördeskrig i Syrien uppstod.

Varför mobiliserar sig vissa rebellgrupper och lyckas medans andra inte gör det? Man kan förstå varför olika motståndsgupper i Syrien bildats utifrån teorin om möjlighetsstrukturer. Möjlighetsstrukturer förklarar att inkomster som vissa konflikter skapar gör att krig uppstår och fortsätter. Personer som är inblandade i ekonomiska processer såsom rebellgrupper har anslutit sig till de ekonomiska processerna på grund av fattigdom. Dessa grupper försörjer sig på inkomster från illegal handel med naturresurser, kidnappningar och smuggling av droger. Dessa

kan skapa stora inkomster åt rebellgrupperna (Aggestam-Höglund 2012, s.90).
Deltagandet i sådana rebellgrupper blir lönsamma, särskilt för de som är fattiga.

5 Diskussion

I den här delen kommer jag att besvara min fråga och diskutera mitt resultat. Jag kommer också att förhålla mig kritiskt till mitt material. Vilka svårigheter som jag har stött på under forskningsprocessens lopp kommer även att nämnas. En diskussion om de teoretiska begreppen kommer även att ges. Sist ges förslag på framtida forskning.

5.1 Forskningsproblemet

5.1.1 Frågeställning

Min fråga i uppsatsen lyder:

Vad har Ryssland för roll, i förhållande till andra externa aktörer i det internationella systemet, i inbördeskriget i Syrien som började i mars år 2011?

I mitt resultat har maktpolitiska och ekonomiska perspektiv varit främst framträdande. De här perspektiven har kunnat ge svar på min fråga ovan. Jag har funnit att Ryssland har en maktpolitisk roll på ett internationellt plan. I Syrien har Ryssland en ekonomisk roll. Med hänsyn till mitt resultat vill jag hålla mig kritiskt till det. Vetenskapliga sanningar är aldrig hela sanningar. De är bara mer sanna än något annat (Bjereld 2009, s.125). Jag vill därför påpeka att mitt resultat inte säger allt.

5.1.2 Varför maktpolitisk roll?

Inom säkerhetsrådet är Ryssland en av de fem stormakterna och stormakterna kan rösta bort varandras beslut eftersom de har vetorätt(FN- förbundet 2013). I just politiken kring Syrien i säkerhetsrådet har det blivit så att Kina och Ryssland har gemensamma politiska åsikter om Syrien och slutit en pakt för sig. Medan USA och Europa är en annan pakt som har motsatta åsikter om Syrien. Ryssarna vill inte heller samarbeta med USA och västvärlden för att lösa konflikten i Syrien eftersom Ryssland motsätter sig både arabvärlden och västvärlden. Det har även påpekats att det är ytterst viktigt att förstå Rysslands motiv och mål ifall ett lyckat samarbete kring en konfliktlösning i Syrien ska uppnås på global nivå (Trenin 2013, s.2). Varför ska det vara viktigast att förstå Rysslands motiv och mål i säkerhetsrådet och inte någon annans? Det här kan betyda att Ryssland har mest makt i säkerhetsrådet. Samtidigt nämns det att Ryssland kan få slut på kriget i Syrien tillsammans med USA. Med tanke på den makt Ryssland har internationellt och den makt den har över USA i säkerhetsrådet (Trenin 2013, s.2). Samt anses Ryssland vara ett allierat land till Syrien (Trenin 2013, s.7).

Ett annat sätt att bevisa sin makt från ryskt håll har varit genom fartygen från alla ryska flottor. De monterades i östra Medelhavet i januari år 2013 för att göra de största marina övningarna sedan Sovjetunionens fall år 1991. Syftet med övningarna var att bevisa för omvärlden att den ryska flottan var tillbaka igen och existerar (Newsmill).

I stort sett har Ryssland förhållit sig neutral till händelseförloppet i Syrien. Man har inte från ryskt håll velat stödja oppositionen i Syrien. Istället anklagas oppositionen i Syrien för att vara orsaken till inbördeskriget i Syrien(Trenin 2013, s.9). Samtidigt har Rysslands utrikesminister Sergey Lavrov nämnt i säkerhetsrådet: ”Vi förhandlar inte om regimskifte och säkerhetsrådet behandlar inte revolutioner”. Ryssland har genom detta tagit ställning och visat att man inte alls vill ha några politiska åsikter om revolutionen i Syrien. Vad kan det bero att Ryssland förhåller sig så? I analysavsnittet har jag tidigare nämnt att Syrien kanske inte vill att externa aktörer ska vara en del av inbördeskonflikten i landet. För att statens roll ska förbli stark och civilsamhället svagt (Olimat 2011, s. 1). Och här kanske man inte heller vill att Ryssland ska ha några politiska åsikter om det som händer i Syrien. Samtidigt är det kanske säkrare för Ryssland att göra så för att inte förlora sin vapenhandel med Syrien och sina goda relationer med landet i övrigt.

5.1.3 Varför ekonomisk roll?

Rysslands ekonomiska intressen i Syrien har bestått av främst vapenhandel. Detta kommer främst till uttryck genom flera avtal mellan Ryssland och Syrien.

År 1980 skrev Ryssland och Syrien på ett avtal om att samråda ifall hot mot freden visade sig och för att kunna samarbeta militärt (Trenin 2013, s.3). Under åren 2007 och 2011 stod Ryssland för 72 procent av Syriens vapenimport. I januari år 2012 skrev den syriska regeringen på ett avtal där 550 miljoner dollar skulle gå åt ryska stridsplan (Newsmill). Att Ryssland rent ekonomiskt skulle kunna gå med förlust ifall den syriska regeringen skulle avgå är ett faktum med tanke på vapenhandeln mellan länderna. Man vill därför från ryskt håll helst undvika att regeringen avgår (Trenin 2013, s.8). Det här kan också vara ett skäl till att Ryssland inte vill stödja oppositionen i Syrien (Trenin 2013, s.9). Eller välja någons sida i kriget i Syrien. Som innan har jag nämnt att Ryssland förhållit sig relativt neutral till händelseförloppet i Syrien. Vilket kan vara en anledning till att inte förlora sina ekonomiska vinster i landet.

5.2 Teoretiska begrepp

Realismens teoretiska begrepp polaritet, säkerhetsdilemmat och maktbalans har inte kunnat förklara Rysslands roll i Syrien. Men begreppen har använts i min studie för att de har förklarat Rysslands förhållande till andra externa aktörer. Som mitt problemområde också berör. Demokratiseringsteorier och teorier om krig har inte heller förklarat Rysslands roll i Syrien. Men jag har valt att ta med begreppen från teorierna ändå. För att man kan förstå händelseförloppet i Syrien utifrån dem. Och drivkrafterna bakom inbördeskriget i Syrien kan också förstås utifrån begreppen. Tillexempel varför rebellgrupper skapas och varför dessa fortsätter att kriga. Det råder alltså brist på begrepp i min studie som förklarar Rysslands roll i Syrien. Det finns säkert begrepp som diskuterar vinstintressen och som hade passat in i min studie. I mitt material har jag inte funnit begrepp som har med ekonomiska intressen att göra.

5.3 Metod och material

Jag är medveten om att min metoddel inte är så full som jag hade velat att den skulle vara. Jag hade kunnat presentera och utveckla kvalitativ metod ännu mer. Fallstudier tillhör ju också min metod och fallstudier hade kunnat diskuteras mer med. På grund av brist på tid har jag inte haft möjlighet att göra det här. Jag har haft svårt att hitta böcker som diskuterar min metod som är sekundäranalys. Därför finns inte mycket skrivit om det i min studie.

Trovärdigheten för min forskning växer inte bara för att jag väljer att ta med olika vetenskapliga metodbegrepp såsom validitet och reliabilitet och andra viktiga begrepp som värderar en forskningsstudie. Enligt min åsikt räcker det med att känna till begreppen men jag behöver inte bevisa att jag förstår begreppen och att min studie därför blir bättre än någon annans forskningsstudie. Därför har jag valt att inte inkludera sådana begrepp i min studie.

När det gäller mitt material så vill jag hålla mig kritiskt till det. Jag tänker på forskningsorganisationen Carnegie framförallt. Jag har hämtat nästan all information härifrån när det gäller Rysslands roll i Syrien och relation till andra externa aktörer. Därför kan informationen från bara den här källan inte ge ett helhetsperspektiv eller tolkas som sann. Även fast jag har hämtat källor som behandlar Rysslands roll i Syrien från tidningsartiklar också. Författaren Trenin är själv rysk och kan ha ett personligt perspektiv inbäddat i sin forskning kring Rysslands relation till Syrien. Eller vinklat sin studie så att det tillfredsställer hans bakgrund och ursprung. Jag fick uppfattningen av att författaren hållit sig relativt neutral i sin forskning.

I just Carnegie nämns det att Ryssland stödjer mänskliga rättigheter. Men hur kan det vara sant när Ryssland är det land som hela tiden bidrar med vapen som skjuter tusentals civila oskyldiga människor i Syrien?

Jag är medveten om att mina politiska åsikter och personliga värderingar kan ha blivit synliga i min studie. Vilket inte har varit min avsikt. Jag har försökt framstå så objektiv som möjligt.

5.4 Framtida forskning

Vad hade mer kunnat undersökas inom mitt problemområde? Att kanske undersöka två länders roll i kriget i Syrien och sedan jämföra deras roll med varandra är ett alternativ. Såsom Ryssland och Turkiet eftersom Turkiet har diskuterats en del i litteraturen. Eller att välja fler än två länder och göra detsamma. Ett annat alternativ hade kunnat vara att jämföra den syriska revolutionen med ett annat land i Mellanöstern eller Nordafrika som också genomgått revolution. Och kanske här jämföra vad drivkrafterna bakom

respektive lands inbördeskrig har berott på. Mest intressant kanske hade varit att välja ett land som inte liknar Syrien. Då hade resultaten blivit mer olika än lika än om man skulle valt ett land som liknar Syrien.

6 Referenser

- Aggestam, Karin- Höglund, Kristine, 2012. *Om krig och fred. En introduktion till freds- och konfliktstudier*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Bjereld, Ulf- Marie Demker- Jonas Hinnfors, 2009. *Varför vetenskap? Om vikten av problem och teori i forskningsprocessen*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Carnegie Moscow Centers webbplats. The Mythical Alliance: Russia´s Syria Policy. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://carnegie.ru/2013/02/12/mythical-alliance-russia-s-syria-policy/ff14#>. Hämtdatum: 2013-01-30
- Dagens nyheter*, 2013. ”Söndring håller revolutionen i Syrien stängden”. Nyhetsartikel. 2013-01-03. [Elektronisk] <http://www.dn.se/kultur-noje/debatt-essa/sondring-haller-revolutionen-i-syrien-stangen>. Hämtdatum: 2013-03-23
- Dagens Nyheter*, 2012. ”Sjukt skämt med allmänna val i Syrien”. Nyhetsartikel. 2012-02-26. [Elektronisk] <http://www.dn.se/nyheter/varlden/sjukt-skamt-med-allman-na-val-i-syrien>. Hämtdatum: 2012-10-15
- Esaiasson, Peter - Mikael Gilliam- Henrik Oscarsson- Lena Wängnerud, 2005. *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik AB.
- Esaiasson, Peter - Mikael Gilliam- Henrik Oscarsson- Lena Wängnerud, 2007. *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik AB.
- FN-förbundets (UNA SWEDEN) webbplats. FN-förbundet om situationen i Syrien. Samling i FN krävs mot Syrien. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.fn.se/syrien/om-kampanjen/fn-forbundet-om-situationen-i-syrien/samling-i-fn-kravs-mot-syrien1/>. Hämtdatum: 2012-10-15
- FN-förbundets (UNA SWEDEN) webbplats. Information om FN. Säkerhetsrådet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.fn.se/fn-info/om-fn/organisation/huvudorgan/sakerhetsradet/>. Hämtdatum: 2013-03-28
- Gustavsson, Jakob- Tallberg, Jonas, 2006. *Internationella relationer*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Göteborgs Posten*, 2012. ”Utkast till ny grundlag i Syrien”. Nyhetsartikel. 2012-01-24. [Elektronisk] <http://www.gp.se/nyheter/varlden/1.836492-utkast-till-ny-grundlag-i-syrien>. Hämtdatum: 2012-10-15
- Halliday, Fred, 1999. *Revolution and World Politics*. Houndmills: Macmillan press LTD.
- Landguidens (Utrikespolitiska institutet) webbplats. Politiskt system. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.landguiden.se/Lander/Asien/Syrien/Politiskt-System>. Hämtdatum: 2012-11-07
- Newsmills webbplats. Oljan gör att Ryssland stoppar interventionen i Syrien. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.newsmill.se/artikel/2012/03/22/oljan-g-r-att-ryssland-stoppar-intervention-i-syrien>. Hämtdatum: 2013-01-10.
- Olimat, Muhamad, 2011. “The Fourth Wave: Revolution and Democratization in the Arab Middle East”, *Journal of international women`s studies*, vol. 12, nr 3, s.2.
- Radiostationen Rysslands röst. Irak: den syriska regimen faller aldrig. [Elektronisk] Tillgänglig: http://swedish.ruvr.ru/2013_02_10/Irak-den-syriska-regimen-faller-aldrig/. Hämtdatum: 2013-03-28

Svenska Dagbladet, 2012. "Turkiet får grönt ljus för invasion". Nyhetsartikel. 2012-10-04. [Elektronisk] http://www.svd.se/nyheter/utrikes/turkiet-far-gront-ljus-for-invasion_7551690.svd. Hämtdatum: 2013-03-28

Sydsvenskan, 2012. "Ryska helikoptrar till Syrien". Nyhetsartikel. 2012-06-13. [Elektronisk] <http://www.sydsvenskan.se/varlden/ryska-helikoptrar-till-syrien/>. Hämtdatum: 2013-03-23

Sveriges televisions webbplats. Ny fredsplan för Syrien i FN. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.svt.se/nyheter/varlden/ny-fredsplan-for-syrien-i-fn>. Hämtdatum: 2013-03-23

Sveriges televisions webbplats. Assad uppges acceptera FN:s fredsplan- Hillary Clinton: "Vill se omedelbara handlingar". [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.svt.se/nyheter/varlden/assad-uppges-acceptera-fn-s-fredsplan-hillary-clinton-vill-se-omedelbara-handlingar>. Hämtdatum: 2012-10-15

Utrikesdepartementet, 2011. *Mänskliga rättigheter i Syrien*. Opublicerat manuskript. Stockholm: Regeringskansliet.